

Tkaničky

DOMENICO STARNONE

≡ KNIHA ZLIN

Tkaničky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Domenico Starnone
Tkaničky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

fleet

DOMENICO STARNONE
TKANIČKY

Z italštiny přeložila Alice Flemrová.

☰ KNIHA ZLIN

Tkaničky

DOMENICO STARNONE

Questo libro è stato tradotto grazie ad un contributo alla traduzione assegnato dal Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale Italiano.

Tato kniha vychází s finanční podporou italského Ministerstva zahraničních věcí a mezinárodní spolupráce.

KNIHA PRVNÍ

Kapitola první

1.

Jestli ty jsi na to zapomněl, vážený pane, tak já ti to připomenu: jsem tvoje manželka. Vím, že kdysi se ti to líbilo, a teď ti to zničehonic vadí. Vím, že předstíráš, že neexistuju a že jsem nikdy neexistovala, protože se nechceš shodit před těmi velice vzdělanými lidmi, se kterými se stýkáš. Vím, že při představě spořádaného života, povinnosti vracet se na večeri domů a spát se mnou, a ne s kým se ti zlíbí, si připadáš jako idiot. Vím, že se stydíš říct: koukněte, já jsem se oženil 11. října 1962, ve dvaadvaceti letech; koukněte, řekl jsem ano před knězem v jednom kostele ve čtvrti Stella a udělal jsem to z lásky, nemusel jsem nic rychle zachraňovat; koukněte, já mám zodpovědnost, a jestli nechápete, co to znamená, tak jste omezenci. Vím to, moc dobře to vím. Jenže ať se ti to líbí, nebo ne, věci se mají takhle: já jsem tvoje manželka a ty jsi můj manžel, jsme svoji dvanáct let – v říjnu to bude dvanáct let – a máme spolu dvě děti, Sandra, narozeného v roce 1965, a Annu, narozenou v roce 1969. To ti mám ukázat lejstra z matriky, abych tě přivedla k rozumu?

A dost, promiň, už to přeháním. Znáš tě, vím, že jsi slušný člověk. Ale prosím tě, jakmile si přečteš tenhle dopis, vrať se domů. Nebo jestli se na to ještě necítíš, napiš mi a vysvětli mi, co se s tebou děje. Budu se to snažit pochopit, to ti slibuju. Už je mi jasné, že potřebuješ víc volnosti, a máš pravdu, já s dětmi se tě budeme snažit zatěžovat, co nejméně to půjde. Musíš

mi ale pěkně dopodrobna vylíčit, co je mezi tebou a tou hol-
kou. Už je to šest dní, a ty nevoláš, nepíšeš, ani ses neukázal.
Sandro se po tobě ptá, Anna si nechce umýt vlasy, protože
tvrdí, že jí je umíš dobře vysušit jen ty. Nestačí přísahat, že tě
ta paní nebo slečna nezajímá, že už se s ní víckrát neuvidíš, že
pro tebe nic neznamená, že to byla jen reakce na krizi, která
v tobě dlouho dřímala. Řekni mi, kolik je jí let, jak se jmenuje,
jestli studuje, jestli pracuje, jestli nedělá nic. Vsadím se, že
tě políbila jako první. Ty se nedokážeš chopit iniciativy, to
vím, buď tě někdo postrčí, nebo se ani nehneš. A teď jsi celý
tumpachový, všimla jsem si tvého pohledu, když jsi mi říkal:
byl jsem s jinou ženou. Chceš vědět, co si myslím? Myslím si,
že sis ještě neuvědomil, cos mi provedl. Chápeš, že je to, jako
kdybys mi strčil ruku do krku a táhl a táhl a táhl, dokud ze
mě nevyrveš to, co mám v hrudi?

2.

Když si člověk přečte, co píšeš, řekl by, že já jsem kat a ty oběť.
Tohle teda nesnesu. Já dělám, co můžu, vynakládám úsilí,
které si ani nedovedeš představit, a oběť máš být ty? A proč?
Protože jsem trochu zvýšila hlas, protože jsem rozbila karafu
s vodou? Musíš připustit, že nějaký důvod jsem k tomu měla.
Objevil ses bez ohlášení skoro po měsíci, cos byl pryč. Vypadal
jsi klidný, dokonce milý. Řekla jsem si: naštěstí se zas našel.
Zato tys mi jako by nic sdělil, že ta samá osoba, která byla ještě
před čtyřmi týdny v tvých očích nezajímavá – laskavě ses uvo-
lil jí dát jméno, nazval jsi ji Lidia –, je teď tak důležitá, že bez ní
nedokážeš žít. Když pomínu chvíli, kdy jsi zmínil její existenci,
tak jsi se mnou mluvil stylem nějakého služebního hlášení, na
které jsem neměla co říct: tak dobře, jen si jdi s touhle Lidií,
děkuju, vynasnažím se, abych tě dál už neobtěžovala. A jak-
mile jsem se pokusila zareagovat, zarazil jsi mě a přešel jsi
k obecným řečem o rodině: rodina v průběhu dějin, rodina

ve světě, tvoje původní rodina, ta naše. Měla jsem mlčet a být hodná? Tohle jsi po mně chtěl? Občas jsi směšný, myslíš si, že stačí propojit všeobecné řeči s nějakou tou tvojí historčičkou a všechno se urovná. Jenže já mám těch tvých hrátek už dost. Po iksté jsi mi vyprávěl, ale patetickým tónem, který obvykle neužíváš, jak ti zničily dětství mizerné vztahy mezi tvými rodiči. Použil jsi metaforu, která usiluje o efekt, řekl jsi, že tvůj otec omotal tvoji matku ostnatým drátem a žeš trpěl pokaždé, když jsi viděl, jak se jí uzlík se špičatými hroty zarývá do těla. Potom jsi přešel k nám. Vysvětlil jsi mi, že tím, jak tvůj otec ublížil vám všem, ty – jelikož jeho přízrak nešťastného muže, který vás učinil nešťastnými, tě trýzní dodnes – ses bál, že ublížíš Sandrovi, Anně a především mně. Vidíš, že jsem poslouchala každé tvoje slovo? Dlouho jsi s přemoudrým klidem blábolil o rolích, uvnitř kterých nás uvěznil sňatek – manžel, manželka, matka, otec, potomci –, a popsal jsi nás – mě, sebe, naše děti – jako ozubená kolečka v soukolí nějakého zbytečného stroje, přinucená vykonávat stále stejné bezduché pohyby. A v tomhle duchu jsi pokračoval, občas jsi uvedl příklad z nějaké knihy, abys mě umlčel. Zpočátku jsem si myslela, že se mnou takhle mluvíš, protože se ti stalo něco ošklivého a nedokážeš si vzpomenout, kdo jsem, že jsem osoba, co má city, myšlenky, svůj vlastní hlas, a ne panenka z maňáskového divadla, cos předváděl. Až dost pozdě jsem pojala podezření, že se mi tím pokoušíš pomoci. Chtěl jsi mě přesvědčit o tom, že zničením našeho společného života ve skutečnosti osvobozuješ mě i děti a že ti za tuhle tvoji velkorysost máme být vděční. Ach, díky, ty jsi tak laskavý! A ještě ses urazil, že jsem tě vyhodila z bytu?

Aldo, prosím tě, uvažuj. Potřebujeme si spolu vážně promluvit, musím pochopit, co se s tebou děje. Během našeho dlouhatánského soužití jsi byl vždycky muž plný citu, jak vůči mně, tak vůči dětem. Ujišťuju tě, že se ani trochu nepodobáš svému otci a že jsem si nikdy nevšimla té věci s ostnatým drátem, s ozubeným soukolím ani ostatních nesmyslů,

cos vykládal. Zato jsem si všimla – to ano –, že v posledních letech se něco mezi námi začalo měnit, že se díváš se zájmem po jiných ženách. Moc dobře si pamatuju tu z kempu, předminulé léto. Celé hodiny jsi ležel ve stínu a četl si. Říkal jsi, že máš práci, a nestaral ses ani o mě, ani o děti, studoval jsi pod borovicemi nebo natažený v písku, psal jsi. A když už jsi zvedl oči, tak jen proto, abys je upřel na ni. A zůstával jsi s pootevřenou pusou, jako když se ti v hlavě honí zmatená myšlenka a ty se jí snažíš dát nějaký tvar.

Tenkrát jsem si řekla, že neděláš nic špatného: dívka to byla krásná, očím neporučíš, dřív nebo později nějaký pohled člověku uteče. Ale moc jsem tím trpěla, zvlášť když ses začal nabízet, že umyješ nádobí, což se dřív nikdy nestávalo. Vystřelil jsi k dřezům, jakmile se tam vydala i ona, a vracel ses, když se vracela. Myslíš si, že jsem slepá, že jsem bez citu, že jsem si toho nevšimla? Říkala jsem si: klid, to nic neznamená. Protože mi připadalo nemyslitelné, že by se ti mohla líbit nějaká jiná, byla jsem přesvědčená, že když jsem se ti jednou zalíbila, budu se ti líbit navěky. Myslela jsem si, že opravdové city se nemění, zvlášť když jsou lidi sezdání. Stát se to může, říkala jsem si, ale jenom povrchním osobám, a to on není. Pak jsem si řekla, že je doba změn, že i ty jsi vedl teorie o tom, jak je třeba všechno vyhodit do povětří, že já jsem se možná nechala příliš pohlit vedením domácnosti, starostmi o finance, potřebami dětí. Potají jsem se na sebe začala dívat do zrcadla. Jaká jsem, co jsem zač? Dvě těhotenství mě takřka nezměnila, byla jsem výkonná manželka a matka. Ale zjevně nestačilo zůstat skoro stejná, jako když jsme se poznali a zamilovali se do sebe, ba dokonce to byla přímo chyba, bylo třeba, abych se zrenovovala, bylo nezbytné, abych byla něčím víc než dobrou manželkou a matkou. Takže jsem se snažila podobat té z kempu, dívkám, které se kolem tebe v Římě určitě točily, a snažila jsem se být víc přítomná ve tvém životě mimo domov. A pomaličku tak začala jiná fáze, toho sis, doufám, všiml. Nebo ne? Všiml sis toho, ale nebylo